

# Galgóc és Vidéke

társadalmi és gazdasági hetilap.

Megjelen minden szombaton reggel, német és tót melléklettel.

Előfizetési ár:		Felelős szerkesztő <b>ÁMON VILMOS</b> Társzerkesztő: <b>H. PÁZMÁNY SÁNDOR</b> Kiadótlaj: nos: <b>TÖRÖK GYULA</b>	Előfizetési díjak, hirdetések, valamint a lap szellemi részét érdeklő közlemények, a lap szerkesztőségéhez intézendők. — Kéziratokat nem adunk vissza. — Levélre válaszolunk, ha válasz- bélyeg van mellékelve.
Egész évre	10 kor.		
Fél évre	5 kor.		
Négyed évre	2 kor. 50		
Egyes szám ára 20 fillér.			
Vidéki előfizetők postaköltségét nem fizetnek.			

## Örvendetes kilátások.

A községi adók reformjáról szóló törvényjavaslattal készültek el legutóbb a pénzügyminiszteriumban. Mindenkinek örömmel kell üdvözölni a reformot, mert hiszen érzi mindenki, hogy a jelenlegi adózási rendszer milyen súlyos teherként nehezedik a közönségre, mely rendszernek a községi adó a legkihívóbb részlete.

Nincs a világon még egy ország, a hol a községi pótdadókat tetszés szerint vetheti ki a község, vagy a törvényhatóság a közönségre. Nálunk azonban tekintet nélkül a nagyságra vagy minőségre, megterhelik a közönséget mindentéle új adók kivetésével nem gondolva az általánosan ismert sanyaru pénzvizonyokra. A felsőbb jóváhagyás mely az új adó kivetésénél szükséges a legtöbb esetben nincs megtagadva, mivel az illetők előtt a kik ezt megadni hivatva vannak teljesen ismeretlenek az új adóval megterhelt községek pénzügyi viszonyai, mert ellenkező esetben nem járulnának hozzá olyan adó kivetéséhez, mely igen gyakran sok szegény ember boldogulásának útját állja.

Az ötven százalékon felüli pótdadó mindcnapos dolog országszerte. De vannak községek és városok Magyarországon, a hol csak a községi adó 100 percent, gyakran még azt is meghaladja. A hol villamos világítás, nagyszabású építkezések, modern berendezkedések jönnek szóba, ott már mindenki természetesnek találja hogy az ezekből származó kiadások pótdadó alakjában zúduljanak a nyakába. Vannak azonban községek a hol haladásnak, az újításnak még a gondolata is ki van zárva, de azért itt is megnyilatkozik a haladás szelleme adó-emelés alakjában.

Ez a gazdálkodási forma vitt igen sok községet és várost a romlásba. Felsőbb helyen is tudomást vettek már erről a szomorú rendszerről, s ezért látták szükségesnek megcsinálni az egyes adók reformjáról szóló törvényjavaslatot. A reform a községek adókivetési jogát korlátozza, kötelezván őket arra, hogy minden esetben alaposan megindokolják felsőbb hatóságuk előtt, hogy az új adókivetésnek mi a célja. A reform a házbér adót egyöntetűen szabályozza

az egyes felekkel szemben, az adókivetés megállapítása körüli eljárást módosítja. Iskolák, képzőintézetek, kórházak, gyógyintézetek használatáért, melyek különösen a szegényebb néposztály számára, vannak fenttartva, járulékot kivetni szigorúan tiltja.

A reform életbeléptetésével eltűnik a nyomor megadóztatása. Eltűnik a városok és községeknek már évtizedek óta divó fináncpolitikája, hogy mindig újabb és újabb fogyasztási adókat vetnek ki, ha megszorulnak pénzdolgában, mivel újabb fogyasztási adók nem vethetők ki többé buza, termények, liszt, sütemény és tüzelőanyagra.

Fontos vivmány ez, habár még így is sokáig kell nyögni az országnak az eddigi fogyasztási adókat, melyek nagyon sok helyen egész foglalkozási ágakat tettek tönkre.

Azt hisszük, hogy e nagyfóntosságú javaslat mielőbbi életbeléptetése, minden magyar embernek óhajta.

(ú. v.)

## A „Galgóc és Vidéke” tárczája.

### A hála.

Több rendbeli keserű tapasztalat rögzítette meg Szántó Miklósban, hogy jó tettért jót ne várj! De mert nem tartozott az önző a hasznos emberek rendéhez, szót engedett jó szívének abból az alkalomból is a mikor soron kívül becsusztatta annak a szárandó fickónak a folyamodványát, a ki alig pár nap előtt e szavakkal nyujtotta ezt át neki:

— Gondolja meg, fogalmazó úr, hogy egy egész családot ment meg az éhaláltól, ha pártfogásában van.

— De hisz nekem nincs semmi befolyásom.

— Ne méltóztassék ilyet mondani.

A fogalmazó úr kezében van az életem; mert ha nem kapok állást, nem birom tovább a nyomort. Tíz éven át ügyvédi irodában gyakornokoskodtam. A főnököm megbukott. Kenyér nélkül maradtam. Irgalmazzon meg egy sanyargó családon.

— Hm, hm! elmélkedett magában Szántó Miklós; még sohasem aknáztam ki azt az előnyt, hogy a miniszter unokaöccse vagyok, de azt a nyomorult embert pártfogásába ajánlom nagybátyámnak.

És tette. még pedig sikerrel.

Hogy mekkora hála zúdult azért a fogalmazó urra, azt még halványan se lehet körülírni.

Kezdetben jól esett neki az a kellemes csalódás, de utóbb már nem tudta, hogyan védekezze a hála tulhajtott kirohanásai ellen.

A míg a fogalmazó úr az illető osztályban tartózkodott, nem volt hatalom, mely arra bírja Szerda Gáspárt, az új napdíjast, hogy visszajön a székre, amelyről villamos gyorsasággal pattant föl, ha csak a csücskét megpillantotta az ő jóltevőjének.

Ej, hisz nem tettem én magáért semmi különösét, kedves Szerda.

— Nem tett-e? Többet; mint a szülő anyám, mert ez csak a bizonytalan életet adta.

És egy működése forróján álló tűzhányóból se omlik oly elemi erővel a pusztító anyag, mint a hála százféle kitérése Szerda Gáspár kebeléből.

Hideg hófuvással jelent meg a kicsikék Miklós püspöke. Ezen a reggelen jelentette a takarítónője Szántó Miklósnak, hogy egy nagyobbacska fiú és egy pöttön leányka akarna bejönni hozzá.

Miután a fiatal fogalmazó még nem hárgott a hatalom lajtorjának ama fokára, a hol a nő fogadás egyébb fogalmat is jelent, mint azt a függőben levő öt koronát, a mit a totalizátornél szur le a közönséges halandó, nyomban magára kapta házikabátját és megváltói szelidséggel bocsátotta maga elé a kisdedeket.

A téli kendőjéből kicsomózva magát, ropogásra vasalt fehér ruháskában lépett

be a kis Szerda Katalin, aki helyes pukkedli után mintegy 20 centiméter hosszú verset mondott föl családjuk jóltevőjének névnapja alkalmából.

Később fivére valami önkészített lombfűrész munkával kedveskedett.

Mikor aztán Szántó Miklós egy-egy öt koronás pénzarabbal akarta megköszönni a nagy figyelmet, majdnem sirva fakadt a két gyermek. Hiszen agyonütné őket az apus, ha egy állért is elfogadnak a nagyságos úrtól.

Micsoda finom érzék! Mennyi elismerés! Nemcsak új esztendőre ujult ki ez a figyelem, de még a születésnapját is kitudta valami uton-módon az ő jóltevőjének Szerda Gáspár melyre szintén megjelent a két gyermek.

A mellett, hogy az az eset nagy bizalmat épített a sok csalódás romján Szántó Miklós keblében az iránt, hogy még sem veszett ki az emberek szívéből a nemesebb indulat egyszersmind egész súlyával nehezedett a lelkiismeretére az a dilema, hogy ő voltaképpen bitorolja ezt a határtalan elismerést, mert ezzel szemben igazán nem tett eleget a derék Szerda familiáért.

Ez nem maradhat ennyiben.

Egy szép napon Szántó Miklós csak bekopogtatott az ő kegyelmes nagybátyjához.

— Mi újság kedves öcsém?

— Nekem bizony egy kéréssem van.

— Mintha már meg is adtam volna.

Igazán szinte nevetséges is a te szerénységed, hogy ennyire nem használod ki pünkösdi királyságomat.

## Gazdaság.

A fűzfatelepek. — Melyik tej a jobb? — A nyitrai gazdasági egyesület tndósításai.

A fűzfatelepek a terméketlen nedves területek hasznosításának egyik legjobb módja, maga a fűzfatermelés igen jól jövedelmez különösen fejlődő baromfi kivitelünknek. gyümölcs- és szőlőtermelésünknek fokozatos növekedése következtében a fűzfakosarakra mind nagyobb tömegben lesz szükség. A fűzes kezelésének legfontosabb munkája a metszés, nem csak azért, mert az aratott fűzvesző minősége és használhatósága hanem a fűztelep termékenysége és jó karban tartása is nagy mértékben függ attól.

Régebben általános szokás volt azon úzveszőket, amelyek meghámozottak, a legerősebb nedvkeringési időszakban, tehát május—júniusban metszteni, mert ekkor a vesszők könnyebben hámozhatók. Ezen eljárásnál tehát nem vették figyelembe azt, hogy ezáltal a tőkék erősen rongálódnak és a vesszők minősége is rossz.

A mondott időben metszett, hámozott vesszők nagyon törékenyek, felső végük zsenge, nem eléggé fás, a tőkék pedig a metszés következtében nedvükben fulladnak és sok tönkre megy közülök.

Az ilyen metszés után kifejlődő hajtások nagy része az ősz beálltával még zöld, nem érik be és télen könnyen elfagy.

A fűzvesző helyes metszési ideje tehát október végén november elején kezdődik akkor, ha a fűzes lombját már elhullajtotta.

Nagyon jó az első fagyos napokat bevárni, mert a vesszők így érettebbek lesznek, de tovább nem tanácsos a metszést késleltetni, mert a havas idő nagyon hátráltatja a metszés munkáját és azon esetben, ha vastag hótakaró fedi a földet, a metszést be kell szüntetni, mert különben a tőkéken igen hosszú csonkokat hagynak a metszők.

Olyan fiatal fűzest, amelynek gyökérzete még nem erős és laza, homokos vagy töze ges talajon van, nagyon óvatosan kell metszeni, mert különben az egész tőke kihuzatik a földből. Ilyen fűzest tanácsos kertész-ollóval metszeni.

A kertész-ollóval fásasztóbb ugyan a metszés, de tökéletesebb és a régi fűzesekben azon előnye van, hogy simábbra lehet a tőkefejet alakítani, nem lesznek azon túl-hosszu csonkok, amelyek azért károsak, mert a különböző betegségek csiráinak és káros rovaroknak korhadt részeikben kitűnő menhelyet nyújtanak.

Gyakorlott munkások szíjjal kezűkhöz erősített görbe késekkel (kacsor) is jó munkát végeznek, de ilyen eszköz használatánál a munkát über felügyeletben kell részesíteni.

Március elejére már föltétlenül be kell fejezni a metszést, mert amikor már a rügyek fakadni és a hajtások barkáznai kezdenek, a nedvkeringés megindul, s a metszés a fűzre nagyon káros hatással van.

Mindig jobb a vesszőket két évre is a tőkén hagyni, mint a túl korai vagy késői metszéssel a tőkék termőképességét tönkre tenni. Általában azt tartják, hogy a reggeli fejsű tej a jobb. De nem így áll a dolog. A tej zsírosságára a fejsű idő van befolyással. Ha napjában kétszer fejtünk, akkor a tej zsírosabb; ha háromszor fejtünk, akkor valamivel több tejet kapunk ugyan, de soványabbat. A tej zsírosságára befolyással van, hogy mekkora időközön egyiken fejtéstől a másikig. Pl. fejtünk este, utána reggel; aztán reggel és utána reggel; aztán reggel és utána este. Estétől reggelig s utána reggeltől estig az időköz különböző. Ha csak két óránál is több az időköz különbsége, ez már befolyással van a tej zsírosságára. És aztán: a fejsűnél a tej eleje sovány, közepe zsírosabb, az utolsó legzsírosabb. Épp ezért kell a tőgyből a tejet az utolsó cseppig kifejni; de azért is, mert ha nem tisztára fejtjük ki, a tehén lassankint elapad.

A tej mennyiségére és jóságára befolyással van az is: hány éves a tehén? A tejtermelés szempontjából nyolc éven felül tehenet tartani nem érdemes. Hat évi fejsűig a tej évről-évre gyarapszik; mennyiségben is, jóságban is; ezen túl mindik kevesedik.

A legeltetés és mozgás fokozza a tej zsírosságát. A nagy hideg és nagy meleg

időjárásban kevesebb lesz a tej zsirtartalma. Az igába fogás és dolgozás határozottan jó hatással van a tej zsírosságára. Mennyiségre valamit veszünk ugyan, de ez a veszteség pótolva van a tej zsírosságában s az állat egészségében. Tehát a tejelő tehén bátran igába fogható, nem is kell szegyenleni azt, ha tehennel dolgoztatunk. Mindezeket tudományosan képzett gazdák állítják, akik kísérletezés, vizsgálódás alapján jöttek mindezek tudására.

A Nyitrai gazdasági Egyesület figyelemzeti a szőlőtermelő gazdaközönséget, hogy szőlőoltvánnyal kereskedő egyének közül egyesek fás oltványokat kínálnak eladásra, s hoznak forgalomba, azzal az ajánlással, hogy azok iskolázás nélkül állandó helyükre ültethetők. Hogy mennyire csapódik be ezekkel a szőlősgazda, szabad legyen ezek közül két példát felhozunk: 1. Gaál Dénes bété-i (Somogy megye) birtokos nagy-berki szőlőjében az 1900 évben kiültetett 10.000 darab ily oltványból az 1901 szeptember havában csak 7—800 darab volt meg, de ennek is föle hibás forradású. 2.) Góró Ede marosillyei (Hunyad m.) birtokosnál az 1900. évben kiültetett 1500 darabból 1901 november havában csak három darab jó forradású oltvány volt, mert a többit, — mint hasznavehetetlent — kidobták és a területet más oltványokkal újra ültették. — Ezen adatokat a földművelési miniszterium által megejtett vizsgálat eredményei után közölte a gazdasági egyesülettel.

A Nyitrai gazdasági Egyesület tudatja az érdeklődőkkel, hogy a hitel és fogyasztási egyesületekkel kapcsolatosan vagy ezektől önállóan létesített, vagy létesítendő gazdaköröknek az Országos Magyar Gazdasági Egyesület „Köztelek” című szaklapját évi 20 korona előfizetési díj helyett 6 koronáért bocsátja rendelkezésre. Ezenkívül az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a birtokában lévő kiadványokat is díjtalanul küldi azon gazdaköröknek, a melyeket a vármegyei gazdasági egyesület az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek megnevez és e kedvezményre méltónak talál.

## Tarka krónika a hétről.

Hajdanában az uralkodó családok tagjai csak meséből tudhatták meg, hogy vannak boldog teremtések, kik szívük hajlamát követve léphetnek az oltár elé, hogy mint házastársak egymáséi legyenek az egész életre. Ma már nem olyan szokatlan ez a dolog. Legközelebbi példa erre a Habsburg házban előforduló szerelmi házasságok melyek igen gyakoriak voltak az utóbbi időben. Azért meg mindig eseményszámba megy a felsőbb körökben, ha az esküvő nem családi politikából, de rokonszenv alapján jön létre. A napokban is történt egy ilyen eljegyzés, Vilmos Ernő szászveimári nagyherceg a Reus család sarjával, az elbűvölő szépségű Karoline nagyhercegnővel egy vadászon ismerkedett meg. A vadászon a fiatalok megszerették egymást, s a herceg tüstént meg is kérte atyjától a hercegnőt, akinek nem volt ellene semmi kifogása.

Mulkságos dologról beszélnek most a fővárosban, melynek Bárczy tanügyi tanácsos a hőse. Ha van is egy kis tulzás a történet elmondásában, de ha fele igaz, akkor is elég mglatságos arra, hogy hőset egy komikus jelenet főalakjává tegye. Valami jubileumot ülték s az ünnepeken a fővárost Bárczy tanügyi tanácsos képviselte. Mikor a város házán megjelent egy kis feltűnést keltett. Olyan szokatlanul kövér volt, hogy ismerősei nem győztek csodálkogni rajta. Mit sem használ

— A magam javára soha. Elvem ellen van, hogy hasznot húzzak az atyám fia szerencséséből.

Hát akkor miről van szó?

Csak ki vele, mert már annyi, mint bizonyos, hogy a most alakuló kabinetben nem fogadok el tárcát. Nem nekem való ez az izgalmas élet. Miniszterkedésem három esztendeje még egyetlen kérésedet sem teljesíthettem, mert nem adtál rá alkalmat.

— Dehogyan nem.

— Erről igazán semmit sem tudok.

— Hát nem az én kérésemre vétetted föl Szerda Gáspárt, a szegény napidijast?

— Na még erről is érdemes szót tenni?

Pedig ismét ezzel az ügygyel szeretnélek zaklatni. Olyan tisztességes, jóra való ember. Tedd meg a kedvemért Károly bácsi, neveztesd ki irodatisztnak.

— Ha ennél többet nem tehetek érted, igazán röstellem.

— És másnap már kézhez vette előléptetését Szerda Gáspár.

Épen kapóra jött Szántó Miklósnak egy heti szabadsága, amit abból a célból kért, hogy leutazhassék a nővére esküvőjére a birtokukra.

E pár nap alatt tán lelohad valamelyest a határt nem ismerő lelkesedés, mellyel Szerda Gáspár fogja venni a váratlan előléptetést.

Ámde jaj neki, ha ismét színe elé kerül; majd halálra hálálkodik magát ez a tulságosan elismerő ember.

Mint előre jelezte, két nap mulva lemondott a kegyelmes úr és tárcáját az egyik segédfogalmazó atyjának, a kiváló diplomatának ajánlta a föl a miniszterelnök.

Mintegy nyolc nap mulva történt a következő eset. A szabadságról visszatért Szántó Miklós egy aktát keresett sürgősen.

Hangya szorgalommal dolgoztak az osztályban, mikor a fogalmazó úr belépett, a ki ép az nap jött először a hivatalba. Mert úgy el volt foglalva, ennek tudta föl a fiatal pártfogója, hogy védenca, az újdonsült, mert nem ugrott föl a székről, de sőt felé se fordul.

Kissé távolabb épen azt tárgyalták, hogy milyen magasan fogja most hordani az orrát Niki, a kis segédfogalmazó, amiért papája belekerült a bársonyszékbe.

— Jó reggelt, Szerda; közönytött ki védenccére Szántó Miklós.

— Ászolgálja; hangzott röviden, a nélkül, hogy föl is nézne munkájáról.

Szántó Miklós azt hitte, hogy hallucinál.

— És akkor is azt hitte, hogy hallucinál, mikor vele egyszerre lépett ki az ajtón az új miniszter fiú.

Szerda Gáspár kétrét hajtva nyitott ajtót a gyermekember előtt, aztán figyelembe se véve, hogy tán illő volna előre bocsátani a fogalmazó urat a jötevőjét, kirohant az orra előtt, hogy felsegítse a kabátot az új miniszter fiának.

Kövér Ilma.

nált, hogy a téli kabát lekerült róla, alig tudott az ajtón beférni, habár csak egyszerű fekete disz. császárkabát volt rajta. A tanácsos nem tudta vajjon nem frakk lett volna-e a megfelelő, s beküldte a szolgát a terembe meggyőződést szerezni, hogy az urak többsége frakkban van-e vagy császárkabátban. Mikor a szolga öltözete helyessége felől megnyugtatta, belépett a terembe, hol legnagyobb csodálkozására már a frakk emelkedett tulsúlyra. A tanácsost kissé kellemetlenül lepte meg ez a dolog, de nem jött zavarba. Egy kedélyes kis sarokban jó baráti körben az immár feleslegessé vált császárkabátot levette s mosolyogva hajlongott a teljes pompájában diszelve frakkban. A zsebekből egy galucsni is kikerült s akik nem voltak szemtanúi az átöltözésnek, meglepetve nézték az átváltozott tanácsost, aki már teljesen meg volt magával elégedve. Izgatottan varta az ünnepeltet, aki nem sokára meg is jelent fényes diszmagyarban. Miután a főváros képviselőjének is hasonló diszben kellett lenni csupa illedelemből is, a buzgó tanácsos hamarosan átment a mellékterembe, s a pantalonját levette, a zöld magyar nadrághoz lakk-szárat, a kalucsni cipőre sarkantyut kötött s megvonta a csizma. A kacagány elfődte a frakkot, a cilinderről előkerült a kucsma, valahonnan a kard is és tíz perc múlva belefogott az ünnepi szónoklatba. A tanácsos azóta nem mar az ünnepesök közé menni, mivel ez a mulatságos történet most közbeszéd tárgya.

Özv. Kállay Istvánné, Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter édes anyja hunyt el a héten Bécsben 89 éves korában. Nagyműveltségű asszony, kitűnő anya és igazi magyar nő volt. A beszéltelést Bécsben végezték s Budapesten helyezték el a családi sírboltba. Vegakaratahoz képest a család gyászjelentést nem adott ki mivel — mint a közelmúlt krónikása gr. Vaj Sándor mondja — azt tartotta, hogy minden gyászjelentésnek kellemetlen a sorsa, vagy szomorúságot okoz vagy kegyetlen kezek széttépik, gyakran szemébe dobják s ezért a külön gyászjelentés kiadását halála előtt megtiltotta. Az aggmatrónának unokája fiának születése volt utolsó öröme s egy hivatását méltóan betöltött életpálya után csendes szenderült jobb létre.

Egy viszontagsággal teljes élet ért a héten Ujpesten véget. A nem mindennapi tehetségű zsidó ember Waldapfel Fülöp fejezte be életét. Néhány év előtt neve igen emlegetett volt politikai körökben, a mikor is fejedelmet keresett a bolgár trón számára. Mikor azonban Ferdinánd fejedelem a trónra jutott megtagadta a provisió kifizetését, a miből aztán pör lett s Waldapfelt Budapesten is tartóztatták Bulgária kérésére. Kiszabadulása után Ujpesten élt családja körében. Az utóbbi időben emlékirataim dolgozott melyet fiai fognak kiadni.

A magyar iparművészet karácsonyi kiállítása a kegyetlen hideg dacára nagy közönséget vonz az ulla-uti palotába. A tárlat legnagyobb nevezetessége az új bronz anyag, a hazai műfőcsoportoké a dícsősége. A csaknem viaszos lágyagú kellemes zöldes színben játszó bronz művek messze túl haladják a tavalyi kiállítás produktumait. A kiállítás négy főcsoportra oszlik: a bútör, kerámia, az ötvös művészet és a szövőipar csoportjaira. A bútörök 21 szobában van kiállítva. A kerámia csoportjában a Zsolnay s az u. n. Groh edények tűnnek ki. Az ötvös művészet anyagából a Fehérvári honv. miniszter díszkardja és albuma kelt feltűnést. A szövőipar tárgyai közül kiválik egy óriási fali szőnyeg a torontáli szőnyeggyár munkája. A szőnyeg tennisező hölgyeket ábrázol. Feltűnőek a gobelin technikában készült ablakfüggönyök,

porticek stb. A halasi magyar csipkék, s az elmaradhatatlan kalotaszegi varottások is láthatók a kiállításban.

Óriási izgatottságban tartja Nagyvárad közönségét, de különösen a törvényszék tagjait az a betöréses lopás melyet a törvényszék új palotájában, a múlt napok egyikén elkövettek. A betörők óriási munkával felfeszítették a pincehelyiség vasablakát s onnan az összes bűnjelket magukkal vitték. Fegyverek, ruhák, mind eltűntek. Egy halmazz könyv, melyek a sikkasztások, de főképp a hamis bukások bizonyítékai. A vizsgálat a legszelebb mederben folyik, habár teljesen biztosra veszik, hogy a betörők a helyi viszonyokkal ismerősek lehetnek.

A Temesvárhoz közel fekvő nagy köves-erdőben, egy kegyetlen, minden jó érzésből kivetkőzött apa 7 éves fiát Dézsa Miklóst dróttal egy fához kötötte s ott akadtak reá félig megfagyott, eszméletlen állapotban. A fiú magához térve elmondta hogy apja kötötte 4 nap előtt a fához. Az apa tagadta ugyan bűnét, azt állítván, hogy fia házából eltűnt 2 napja, de arra a kérdésre, hogy eltűnt gyermekét miért nem kereste, adós maradt a felelettel, s így bizonyos hogy gyermeke elpusztítása volt a célja.

Gödöllön szomorú állapot lehet közbiztonság tekintetében a mint azt az utóbbi idők példája mutatja. Néhány hét óta egy kitűnően szervezett rablóbanda, kedélyesen fosztogatja a nyaralókat, egyiket a másik után, s mindeddig nem akadtak, egynek sem a nyomára. A napokban a község házához törttek be, a szekrényeket feltörték s magukkal vitték a pénzkészletet. A legeredetibb a dologban, hogy a gödöllői rendőrségnek a község házában van az őrszobája s a betörés csak reggel jutott tudomásukra.

A fővárosi tanács a Szent István bazilika főoltárképének festésével Benczur Gyulát bizta meg. Az oltárkép fő alakja a menyországbán trónoló Szűz Mária. Előtte térdel Szt. István a ki felajánlja neki a magyar szent koronát. A képen van még Szent Péter és Szent Pál alakja.

Zólyom vármegye szobrot állít Grünvald Bélának, a felvidéki hazafias társadalom egykori vezérének. A szobor Besztercebányán fog állani. A szoborbizottság a gyűjtő iverket az egész országba széjjel küldte.

## HIREK.

### A tél.

Kellemesen fűtött szobában, mikor az újságolvasó szeméi lázasan keresik a legújabb szenzációkat, bosszankodva hagyja abba az olvasást, ha az erős tél miatt lamentálnak az újságok, pontosan beszámolván hány fokot ért el a hideg napon és árnyékban. Mert mit is jelent a tél jól fűtött kályha mellett, mást, mint a szórakozások, mulatságok láncolatát, pompás jégpályát, zsúrok, premicrek, bálókát és még tudja Isten hányféle változatát a szórakozásoknak, amiért úgy lelkesül a fess asszonyok és rózsás arcú, mosolygó szemű leányok vidám seregére. A tél említésére csak azok borzonganak össze fázósan, a kiknek a földi javakból kevés jutva, már átérték a nagy télnek minden keservét. Azok a szegény szerencsétlen martírok akiket megfagyva szedegettek össze az országutakon, vagy fűtetlen odukból bizonyára reszketve gondolták a télre, mikor még az őszi napsugár ragyogott le szegényes rongyaikra.

Vajjon megérezték-e akkor, hogy fognak kóborló kutyák módjára elpusztulni az árok szélén éten, szomjan, sötét éjszakában; vagy tűztől soha fel nem melegedett nyomorúságos odukból?

Naponta újabb és újabb áldozata van a kegyetlen hidegeknek. Csecsemők fagnak

meg útközben anyjuk karján. Naponta találunk ismeretlen embereket országutakon megfagyva.

A nyomor óriási. A tél kegyetlen pusztítást visz véghez a szegény hajléktalan teremtésekben. „Sok embert megszabadít a nyomorúságtól ez a tél” — mondja a mindenben a Gondviselés bölcs megnyilatkozását látó ember elme.

„Hol az igazság?” — kérdi a jog, egyenlőség és igazság eszméjeért rajongó idealista. A tél apó pedig nyugodtan folytatja kegyetlen pusztítását, s minden napnak, tán minden órának mrg van a maga áldozata.

Vajjon hány veszendő lelket ment meg a szeretet ünnepén az irgalmas szívé emberek könyörülete?

Lapunk azon tisztelt vidéki előfizetőit, akik hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy az előfizetés díját beküldeni sziveskedjenek, annál is inkább, mert a december hó 30-án túl fennmaradt hátralékos összegeket postai megbízás útján szedjük be, a mi 60 fillér fölösleges kiadással jár.

[A községi képviselőtestület megalakítása.] A választás útján betöltendő képviselő testületi tagok választása f. hó 15-én ment végbe. Az I. kerületben leadtak 229 szavazatot. Megválasztottak: Ronchetti Rezső 163. Kovacsik Ferenc 160. Scsipák János 160. Dr. Tersztyanszky Géza 142. Fuchs Jakab 136. Póttagok: Krausz Zsigmond 167. Pázmány Sándor 159. Krauszhuber Zsigmond 156. A II. kerületben leadtak 217 szavazatot. Megválasztottak: Novák Ferenc 199. Blaskovics Adám 176. Zavodszky József 158. Lassú János 153. Drabant Mihály 144. Boross Sándor 141. Nagel Miksa 134. Póttagok: Mulkovics István, Krajcsó Mihály.

[Kinevezés.] Az igazságügyi miniszter Szmrecsányi Gézát, aki a kassai kir. törvényszéknél, mint jegyző működött, a galgóci járásbírósnál megüresedet albirói állásra kinevezte.

[Vig mulatság — szomorú következményekkel.] Az életben semmit sem adnak ingyen. Mindennek meg kell adni az árát — néha kétszer is. Ezt az igazságot tapasztalhatják Greguska József, Herceg Vitus és Sajtlava Mihály is, akik az októberi képviselőválasztás alkalmával, saját vallomásuk szerint nyakig usztak a jóban, puttonyokkal hordva a temérdek innivalót haza. Minél többet ittak, annál inkább érezték, hogy szent kötelességük életét kioltani egy pár liberális választónak és épen ezért lesbe álva köveket dobáltak a Galgócra haza siető polgártársak fejébe. A vádlottakat a járásbírósnak előtt Szüllő Géza orsz. képv. védte, mindazonáltal el lettek ítélve pénz és fogház büntetésre.

(A máv. magyarosodik?) A magyar államvasutak igazgatósága dicséretes buzgalommal törekszik arra, hogy az állomások nevei a helyes, jó magyar hangzás ellen ne vétsenek, s ezért bizonyos újításokat léptetett életbe. Egyszerűsítette pl. Érsek-Ujvár felirást, s helyette Érsekújvárt hozta használatba. Székesfehérvár helyett Székesfehérvár stb. Így aztán senkinek sem lehet a jó magyar hangzás ellen kifogása, kivéve azokat a helyeket a hol tót nevű felirások vannak, a nem csekély számú pánszlávok gyönyörűségére. Mintegy három hónapja felhívtuk az üzletvezetőség figyelmét, Madunica névvel jelzett állomásra, mely tudomásunk szerint Vágmedence nevet visel vagy két év óta, de azért az állomáson ott diszeleg a Madunicz felirás most is és senkinek sem jut eszébe,

hogyan azt megváltoztassa. Kiváncsiak vagyunk vajjon miért magyarosít akkor a közigazgatás, ha a vasút az idegen neveket ilyen előszeretettel ápolgatja, holott annak megmagyarosítása nagyon is fontos dolog volna.

(Templomrabló gyermekek.) Amennyire fogékony minden szép és jó iránt a gyermek lelke, az elhanyagolás, vagy a durva lelkű emberek társasága végzetessé válhatik a gyermekre nézve. Szomorú bizonyosság erre az udvarnoki gyermekek Svic Mihály, Kuncsorszki Ciprián és Bobik Károly példája, akik 9—11 éves koruk dacára, a róm. kath. templomban levő lourdesi szűz oltár perselyéből a pénzt ellopták, s azt játékszerekre nyomban el is költötték. A kis Svic Mihály vitt haza 18 filért édes anyjának azt mondva, hogy a pénzt az utcán találta. A gyermekeket nem lehetett megbüntetni, mivel egyik sem haladta meg a 12 évet, ellenben Svic Mária orgazdaságért elítéltetett.

[Karácsonyfa ünnepély.] A galgóci róm. kath. népiskola tantestülete f. évi dec. hó 24-én 2 órakor plébánia templomban karácsonyfa ünnepet rendez, melyhez nép és tanügy barátok, valamint szülők tisztelettel meghívotnak. Pázmány igazgató-tanító.

(Az áruló baromfiak.) Dasztál József és Gábris István kis-bábiak azzal az elhatározással mentek fel Mortinka bíró padlására, hogy az ott levő baromfi készletet elszállítva felhasználják a saját céljaikra. A baromfiak érezve a veszélyt, olyan lármát csaptak, hogy a háziak rosszat sejtve a padlásra mentek s azonnal lefűlelték a tyuktolvajokat.

(Pofozkodó cseléd.) Hogy mennyire meggyegnémely cseléd az arcátlanságban, azt a R... éknál szolgáló cselédleány eljárása fényesen bizonyítja. Ezek a „fizetett ellenségek” nem elégszenek meg azzal, hogy hanyagok, lelküismeretlenek kötelességeik teljesítésében, de szokásban van, különösen a galgóci cselédleányoknál a kéznél levő apróságok eltulajdonítása. Ha aztán rajta kapják őket a lopáson s a jogos tulajdont visszakövetelik tőlük, úgy járhatnak, mint R... né aki cselédjétől elvette az ellopott dunnahuzatot, s a lány ezért R... né tanuk előtt megpofozta.

(Csendélet az erdőben.) Oravec József szt.-péteri és Zolinke Ferenc galgóci lakosok a kaplatli erdő mély útjában kocsikon ülve jöttek egymással szemben. Dehogyan is tértek volna ki békességben. Megállottak, mindenkinek a másiktól várta az engedékenységet s nyugodtan ült mindenik a kocsiájában egymással farkasszemet nézve. „Hát kitér-e mán kend kezdi Zelinka. Má azt csak bizza kend ide” felelte Oravec keményen. Végre is Zelinka belefáradt a várakozásba, leszállott a kocsi-ról s Oravecet úgy eldöngötte, hogy az már 20 nap óta fekszik veszedelmes seblázban.

(Betöréses lopás.) Nagy volt a riadalom Herczog Ármín karkóci lakos házában a múlt éjjelek egyikén, amidőn ismeretlen tettesek hatoltak be a boltba az egész háznépet rémületbe ejtve. A betörők megelégedtek mintegy 90 kor. értékű áruval s vígan állottak odább ez éj homályában.

[Tűzek.] Félrevert harang kongása ejtette rémületbe a község lakosságát f. hó 2-án este, akik ijedten futottak a Gr. Erdődy kastély felé ahonnan a tűz volt jelezve. Az ijedség szerencsére nagyobb volt a tűznél, a melynek egy ideiglenes fából készült közfal lett a martaléka — Bójnizsán Mária galgóci lakos háza kigyulladt, a kár 350 koronára van becsülve.

(Verekedő legények.) Rigó Imre, Jakubicz József, Kabela Milicher, Riska Mihály híres legények a lopassói csárdába. Különösen ha egy pár üveg pálinkának a nyakára hágtak, mindjárt harci riadót fűttak s verekedni kezdtek. Nem nézték ők, hogy ki lé-

gyen az áldozat, elővettek boldog, boldogtalant, akit éppen utjokba vezetett sorsa szel-leme. A közel multban is ilyen hangulatban ültek a korcsmában. Nagy bosszúságokra a megverendő médium nem jelentkezett. Ott hagyták hát az ivót s lesbe állottak az utcán, a hol is megjelent a várva-várt alak Musa János gazda személyében. Csak csekély 18 napig feküdt az ártatlanul elpáholt ember az ütlegek következtében. Miután a siker teljes volt, a fővezért Jakubic Józsefet újabb merényletre buzdította. Uher József szinte jó módú gazda fejéhez köveket dobált, ami a megtámadott embernek csaknem halálát okozta. A fővezért kedélyes pajtásaival egyetemben a járásbírószághoz és pénzbüntetésre ítélte.

[Mikor Tomasics haragszik.] Tomasics Mihály régi ellensége Weisz Antalnak. Mindig törte a fejét, hogy lehetne ártalmára gyűlölt ellenének. Végre jött egy jó eszméje, amit nyomban végre is hajtott. Szembe állott a Weiss ablakával s azt kövekkel egytől-egyig beverte

(Drága utazás.) Bardiovsky Ferenc galgóci lakos egy kis utazásra szánta magát júliusban. Megváltotta III-ad oszt. jegyét, nyilván abban a reményben, hogy azért egy salon kocsit fog kapni cserébe. Mikor aztán látta hogy a többi harmadosztályu utasokkal kénytelen utazni, éktelen káromkodással a magyarságra támadt s azt minden elképzelhető módon szidta, amiért is a járásbírószághoz 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Először történt életében, hogy büntetést mértek reá azért, mert a magyarokat bántotta. Sehogy sem tudott belenyugodni, hogy a mit már büntetlenül annyiszor megeselekedet. most azt csak 300 korona lefizetése ellenében tehette. Felebezzett. De felebezzett az ügyész is, és reméljük, hogy a törvényszék szigorubb ítéletével elveszi egynémely tótoeskának a kedvét attól, hogy a magyarság gyalázásából élőködve olyan hangon diskuráljanak, a milyen hangot a nemzetiségektől egyetlen egy ország sem tűrne.

(Eljegyzés.) Dávid Ödön eljegyezte Wollner Adél kisasszonyt Galgócon.

(Lopás szeretetből.) Bizony szomorú a szegény asszony sorsa, akinek éjféltől estig kell mosni naponta, hogy nyomoruságos életének szükségleteit megszerezze. Hulák Tekla galgóci mosóné is ezeknek a szegény teremtetéseknek egyike, akit még hozzá egy részeges emberrel is megvert balvégzete. Alig tudott volna annyit keresni, hogy gyermekének és urának is legyen mit enni, a részeges ember csekély keresményét is a korcsmába vitte, úgy, hogy az asszony és 13 éves fia, az éhségtől gyötörve a végsőkig el voltak keseredve. A fiú megszánta anyját, segíteni akart a dolgukon, s a Pretzelmayr féle nyitott pajtába bemenne, onnan kisebb mennyiségű buzát lopott. A bíróság a sok enyhítő körülményt figyelembe véve egy korona pénzbírságra ítélte a megtévedt gyermeket.

(Hamis ezüstpénz forgalomban.) Rottenstein Lipót vágymedencei lakos betért Vertheimer dohánytözsdejébe, hogy ott szivart vásárolva a hozzátévedt hamis ezüst forintson túl adjon. Nem sok szerencse kísérte szándékának végrehajtásában, mert feljelentést tettek ellene hamis pénz forgalomba hozása miatt, miért is a járásbírószághoz 15 koronára ítélte.

## CSARNOK.

### Remény nélkül . . .

*Ég és föld Ura, hatalmas Isten!*

*Imám hozzád a magasba tör.*

*Hisz minden veszve már számomra itten.*

*A kétségbeesés kísért, gyötör.*

*Küzdtem; harcoltam a sors ellen —*

*Lelkem megtörött . . .*

*És ott állok a boldogságom*

*Sírhantja fölött.*

*Szárnyszegetten. Az élet mit ér?*

*A rideg való kétségbeajt:*

*Rémes árnyak ezernyi képe kísér,*

*Köröttem iszonyú táncot lejt.*

*Fülembe zúgnak szörnyű szókat,*

*Ádáz átkokat,*

*Bár merre fussak, merre menjek,*

*Hallom azokat.*

*Szent oltárodnál térdre borulva*

*Oh nyujtsd jóságos kezed felém:*

*Mutass utat, a melyen indulva*

*Lelkem nyugalmát megelhetném.*

*Vedd el az átkot, vagy egyszerre*

*Sujts a porba le . . .*

*Avagy még a szenvedések*

*Kelyhe nincs tele?*

### Én édes gyermekem.

Irta: Gombás Lajos.

(Folytatás.)

Munkáinkban a rend, táplálkozásainkban a mértékletesség, fáradozmainkban a pihenés teszi egészségessé szervezetünket. Így tehát mi sem természetesebb, mint az, hogy okosan kell bánni az étellel, mert az ugyis oly rövid, hogy csak gondatlanságból okozott betegség teheti azt rövidebbé, s így aztán midőn igazán élni akarnánk, már alig van hozzá időnk.

Dehát úgy gondolkoznak sokan, hogy: mind balga ember, aki az életet megveti; én meg azt mondom gyermekem, hogy: ostoba, aki hajhászsa! Mert hiszen mi az élv? Nem egyéb, mint cukorvízben feloldott mérég, melyből ha keveset öntesz serlegedbe és szűr-csölvé iszod meg, nemcsak izletes, de egészséges is. Ám ha többet ittál belőle, mint a mennyit igénytelen szervezeted elbir: az édes vízben feloldott mérég megtette hatását és te nyomban el vagy veszve!

Azért tehát édes gyermekem, a mig növesbeu van az emberi szervezet a legnagyobb szigorral kerülni kell mindazokat a mi fejlődését, gyarapodását és szilárdulását megakadályoznák. Mert az tagadhatatlan, hogy igen jóleső érzéssel üritjük ki az élvek első, második nagy serlegét, miből az következik, hogy a harmadik és negyedikről már nem tudunk lemondani, s így az ötödiket is kiürítjük. De minthogy a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jóból is megárt a sok, úgy a túlhajtott élvek is hátrahagyják szervezetünkben mindazokat a nyomokat, amelyeket már gyógyítani egyáltalán nem lehet és azokat a sirszéléig hordozni leszünk kénytelenek.

A rendetlen életmódból származik tehát a legtöbb és a legsúlyosabb betegség. A gyomor, mely az emberi szervezetnek egyik igen jelentékeny része, mondhatnám, hogy a

legmondosabb ápolást igényli, mert a felvett tápanyagnak feldolgozása következtében anyagcsere áll elő, s a mily mérvben működik a gyomor, aszerint szolgáltatja a vért az erek csatornáin keresztül a szívbe és a testbe.

Az emberi szervezet többi éltető alkatrészei: vese, máj, tüdő, bőr szintén a gyomor emésztési képességét jobban elősegíti.

Szükséges továbbá, hogy minden étkezésnél legkevesebb 2—3 deci vizet fogyasszunk el; mert az eledel magában véve nem képes a testnek annyi nedvet nyújtani, mint a mennyire annak feltétlen szüksége van. A szeszitalok élvezete is mindig oly mértékben alkalmaztassék mint a vízé, vagy a mi még leghelyesebb, egyáltalában kerülendő volna minden szeszital élvezete.

A szeszitalokról általánosan elterjedt balvélemény az, hogy szervezetünkre erősítőleg hat, a mit egyesek talán onnan magyaráznak, hogy ha egy-két üveg bort megittak, hát már nagyobb kurázsioók támadt! Igaz ugyan, hogy a nagy betegek legtöbb esetben bort rendel az orvos; de miért? Azért, mivel a betegember vérkeringése sokkal lassabb mint az egészségesé, tehát szüksége van egy olyan szerre a mely nála gyorsabb vérkeringést idézzen elő. És e célra természetesen legalkalmasabb a tiszta jó bor, mely mindenféle keverékektől mentes. — A szeszitalokkal való élvezetről különben csak annyit mondhatunk, hogy abból egy kevés nem árt, sok pedig nem használ;

(Folyt. köv.)

## Hirdetések.

### Libamáját veszek!

**Gansleber-Einkauf.** Zum direkten Export für Paris und London kauft zu den höchsten Preisen jedes Quantum von 30 Dekagramm aufwärts

**Anton Hirschfeld**  
Haus- und Weinbergbesitzer,  
Galgóc.

### SZŐLŐOLTVÁNYOK

szokvány minőségben és európai nemes gyökeres és síma vesszők mélyen leszállított áron Oltványok ezre 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jóállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszazállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

### ÉLŐKERITÉS.

**Gleditsia oseteték és magvak.**  
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek kulccsal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeljük. Bővebb tájékoztatás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap az az ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra nem fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlések foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

**Díócsemeték.** Kétéves óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: **Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep**  
Nagy-Kágya u. p. Székelyhíd.

## Weihnachts Occassion!

In Folge Überfüllung des Lagers verkaufe sämtliche Waaren zu bedeutend reduzierten Preisen.

**Schneidmesser Miksa**

Juvelier & Uhrmacher in Galgóc.

## Sirkóraktár Nyitrán

Tisztelettel ajánlom t. czimed becses figyelmébe **ujjonnan berendezett**

nagy sirko- és kőfaragói raktáramat.

**Siremlékek, családi sirboltok és egyéb kőfaragói munkákat** bel és külföldi anyagokból leggyorsabban és legmegbízhatóbban szállithatok

**Fellner**

cs. és kir. udvari kőfaragó mester  
Nyitra, Plebánia utca Sztányi féle házában.

## Hungáriaszálloda NYITRA.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy **ujjonnan átalakított kávéházunk vendéglőnk** és keleti kényelemmel berendezett

**szállodánk**

nagyon előnyös ár mellett már rendelkezésére áll a t. cz. közönségnek.

**Kávéházunk és éttermeink**

berendezése páratlan; a nappal bármely órájában meleg és hideg ételek valamint italok kaphatók.

**Reggeli kávé** (reggeli 6 órától) **bérlet egész hónapra 7 korona 20 fillér.**

Zónás villásreggeli a legelsőrendű sörrel 40—44 fillér.

**Ebéd és vacsora jutányos hónapos bérlet.**

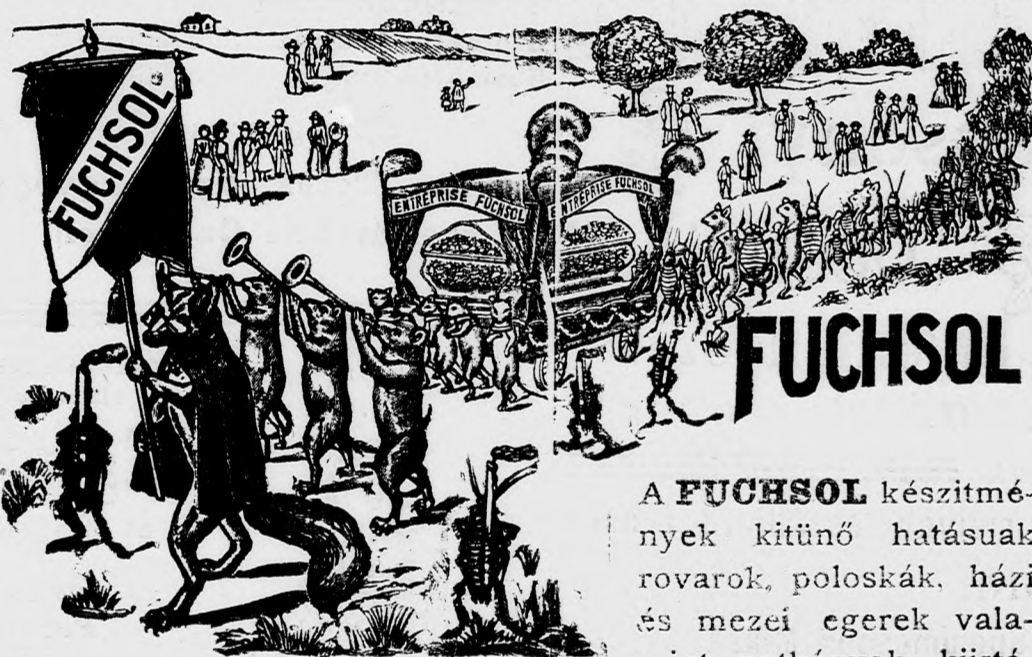
**Diszebédek és lakodalmak**

**Boraink** a nyitrai püspökségi uradalom radosvai és zobori terméséből valók s áraik minőség szerint, de mindig jutányosan számíttatnak.

**Omnibusz-közlekedés a vasutig vagy vissza 30 fillér.**

Huzamosabb ideig tartózkodó vendégeknek külön előny ár.

Mély tisztelettel **Pitzer és Hauzer** cég tulajdonos



A **FUCHSOL** készítmények kitünő hatásuak rovarok, poloskák, házi és mezei egerek valamint patkányok kiirtására és olcsóságuknál fogva már általános elterjedettségnek örvendenek. Az összes készítmények **Török Gyula** gyógyszer-tárában kaphatók.

## Weigl Antal

papi és polgári szabó Nyitrán.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, valamint

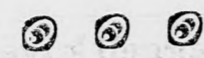
**férfiszabó-műhelyét,**

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltőket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

**Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.**

**Kérem!** 


**Hol van  
a kis Kohn?**


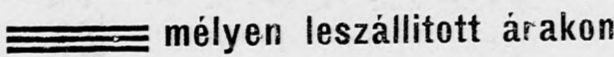
féle szivarkahüvely 

**Szold J.** 

kapható  
**Galgócson.**



**Karácsonyi  
Occasion!** 

Dusan felhalmozott  
raktár miatt az összes  
árakat   
 mélyen leszállított áron  
eladom.

Sneidmesser Miksa  
Órás és ékszerész, Galgócson.



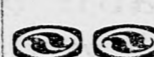

Nagy raktár kerti bútorokból és  
olajfestményekből.

**VAJDA J.**  
bútorgyári raktára  
**NYITRA**, Par-utca 2.


A n. é. bútorvásárló közönség  
becses figyelmébe ajánlja dús vá-  
lasztéku, szilárd és modern stílu  
háló, ebédlő, uriszoba és szalón  
berendezésekből álló  
bútorrakárát  
ugyszintén  
saját készítményü kárpitos bútorait.  
Legelőőbb bevásárlási forrás!

Legjobb, legtisztább  
magyar gyártmány a

**Világosi Cognac**

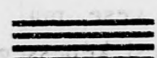
 kapható: 

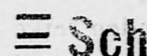
**Török Gyula**

gyógyszertárában 

 Galgócson.

**L. Reisz Sohn,  
Nagyszombat.**

Lederhandlung 

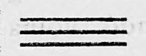
 Schuhwarenverkauf

Lager technischer Artikel

wie

Asbest & Gummi-Packungen.

Hanf & Gummischläuche 

 Wasserdichte Decken

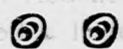
in allen Dimensionen

Echt englische

Leder Kernriemen \* \* \*

\* \* \* Deckenleihansalt.

**STOMATIN**

a legjobb száj-  és fogápoló szerek.

300-nál több kiváló fogorvos által  
kiválóan elismerve és ajánlva.

Ezek közül közlünk néhányat:

**Stomatin fogpor** ára 1 korona.  
**Stomatin fogpaszta** ára 1 korona.  
**Stomatin fogkrém** ára 60 fillér  
**Stomatin szájviz** ára 1 korona.  
**Stomatin szájiz** ára 70 fillér.

Honi gyártmány!

Kapható: **Török Gyula** gyógy-  
szertárában **Galgócson.**

A STOMATIN száj- és fog-  
ápoló szerek mind kipróbáltam  
s azokat praktikusnak és jónak  
találtam. Gyakorlatomban szíve-  
sen rendelem, dr. Löwien fog-  
orvos, Trencsén.

A STOMATIN száj- és fog-  
ápoló szerek jónak találtam és  
fogbetegeimnek szívesen ajánlom  
használatra dr. Deutsch fogor-  
vos, Kis-Czell.

A STOMATIN száj- és fog-  
ápoló szerek szívesen ajánlom.  
dr. Csatári Agost egyet. m. tanár,  
Eperjes.

A betegek a STOMATIN-  
szívesen veszik. Kérek új külde-  
ményt stb. dr. Hegedüs fogor-  
vos, Budapest Lipót-körút 16.

Miután a STOMATIN száj- és  
fogápoló szerek kiválóan bizo-  
nyultak, kérek utánvételt 3 tucza-  
tot stb. dr. Krcsmér Cyril fog-  
orvos, Besztercebánya.

STOMATIN száj- és fogápoló  
szerek a használat alkalmával  
kellemesek stb. dr. Gleiner fog-  
orvos, kincstári főorvos, Zólyom-  
Brézó.

Oh jaj!



Köhögés, rekedtség és elnyákosodás  
ellen gyors és biztos hatásuk

**Egger mellpasztillái,**

az étvágyat nem rontják és kitünő  
ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

**Próbadoboz 50 fillér.**

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszerár Budapest, VI.,  
Váci-körút 17.

Kapható Galgócson: **Török Gyula**, Nagyrippény.

Kubányi István, Nagytapacsány: **Mallász Egger** mellpastilla csakhamar meggyógyított.

A Jenő, Póstyén: **Emanuel Géza**, Óster-  
reicher Miksa, Vágújhely: **Emanuel Géza** gyógyszerárban.

Eljen!



**Hazai gyártmány!**

**Kleinoscheg-**



**Trilby**

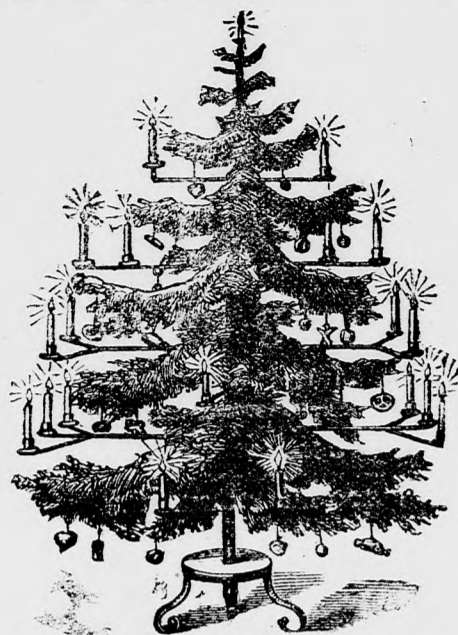
kitünő pezsgő

**Kleinoscheg Testvérek**

cs. és kir. udvari szállítók  
pezsgőgyárából

**Budafok.**

Raktár: **Eisler Dániel és Fia** fűszerüzletében **Galgócson.**



**Nagy választék karácsonyfa-  
diszítésekben Szold Jakabnál,  
Galgócson. Ujonan érkezett  
targyak, dús felhalmozottsága  
miatt fél áron kaphatók.**

Nagy választék karácsonyi és ujévi  
levelező lapokban több mint 1000  
féle egészen új mintában. Új! Dombor  
kivitelű lapok, szerencse disznókat  
és más alkalmi állatokat ábrázolva.

Magyar, francia és  
angol színész nő lev.-lap teljesen  
új mintában, páratlan szép és sike-  
rült kivitelben. Norveg tájképek  
arany kerettel stb. stb. igen olcsó  
ár mellett kapható Szold Jakabnál  
Galgócson.

Nagy választék képes, mesés és disz  
könyvekben. Nagy raktár naptárakból.

# Nagy karácsonyi és ujévi kiállítás

---

## Szold Jakabnál Galgócson.

---

Ujonan érkezett remek tárgyak.  
Helyszüke miatt fél ár mellett  
kapható.

\* \* \* \* \* 1 forint bevásárlásnál \* \* \* \* \*  
50 drb. csinos (secessiós) névjegy ingyen kapható.

(Öt percz alatt kész.)

## Slovenská príloha ku tidenne vychádzajúceho časopisu

## „Galgóc és vidéke“

Koštuje 2 filér.

## „Horno vidiečni uhorski vzdelavajúci spolek.“

Ked tento napis čítaš mili práteli, iste rozmišlat počneš pane Bože čo to môže bit? — načo je to? — kde je to? — kto je to? — kčomu je tento spolek? —

Že ze sta občanov hornu uherska devatdesát devat nevie čo je to ten „Horno vidiečni uhorski vzdelavajúci spolek,“ — to može bárs kto krk na to postavit a prám preto hanbu sa zaprllitvár každého vlastenca že tento stav je, hanbu sa zakrije tvár každého vlastenca že toto len u nás v uhersku može bit.

„Horno vidiečni uhorski vzdelavajúci spolek“ má kmen v Nyitre odkál aj jeho povstanie pochádza. Včul už každém vatšom hornu vidiečném meste má kanceláriu aneb zástupitelstvo.

Ciel „Horno vidiečného uherského vzdelavajúceho spolku“ — je ten, spojit všetkích vlasti sinov uherska v jeden krúhs pojít a jedno smerne, jedno miselne rozsiat po celom hornu uhersku vzdelanos cvičenosť, skrz zakladanie škól národno uhorských, skrz zakladanie ovód detinských, skrz zakladanie knižnic ľudovích, skrz zakladanie speváckých krúhov uhor-

ských, tak skrz tieto vzbudít lásku ku vrelo miluvanej vlasti uherskéj, vzbudít uctu ku svojmu národu uhorskému, viučít lud, že či on rozpráva, povedá, hutori bár Jakej reči, on vždi ból je a bude sin vlasti uherskéj je udne oddelitelni od údu národa uherského.

Ciel „Horno vidiečného uherského vzdelavajúceho spolku“ je aj ten, od lotróv bohaprazdních omámeni a vicecáni lud ku poznánu práva a pravdi prebudít, jemu cestu ukázat ku hmotnému a duchovnému rozkvetu a skrz to docielit aj rozkvet hmotni a duchovni vrelo miluvanej vlasti uherskej.

Či su toto neni ciele tie najšľachetnejšie? — Či može bit niečo šľachetnejšieho jak práca, namahánie sa za všeobene dobré, za lud za národ za vlast?

Ku dosiahnutiu tichto cielov su ale obeti, obeti hmotné, obeti veľké potrebné, které jednotlivi človek jednotlivá vláda krajinská bi ani neniesla které ale obeti spojenima silámi z hračku premožeme. Spolek tento pozostává z údov kteri maju povinnosť ročite len dve koruni platit na hore spomenuté ciele. Je to tak malá suma že ked len každé štiri dni dva fillére odložime už máme ten

ročni poplatek skterim službu národu a vlasti konáme. Ved ináč tak rečeno ani nám nemožno služít, nato su ludia určení čo potom za nás, ked mi našu malú obetu zložime všetko cielu primerane vikonaju.

No ale včul! Ked z tich ludi kterich sa to tiká, kterich zaujmi su napadnuté ze stá devatdesat devat otomto spasonosnom spolku ništ nevedá, kolké môžu bit tie summi které ku prevedeniu horných cielov stojá? — málo, ništ.

Položme ruku na srdco, bime sa v prsá, kdo je tomu príčina? — Všetci ti ktori ku rozprestretiu osvetu povoláni su, všetci ti ktori udi súc tohoto spolku ten však nerozmnožuju z novima udámi misliác, že požádavkám dobrego národovca uherskeho z odpovedali už tim ked su oni údámi spolku.

Hriech vlastizrádi je hriech strašni, potupni, za kteri každi tažko bude odpovedat pred Bohom pri súde, kdo ho spácha bár jak lahkej miere.

Čo spácha ten kto za vlast za národ neučini všetko to čo učinit v jeho moci ale aj povinnosti stojí? — — —

Pázmány.

## Jágerske ulohi.

(Dla: Tóth Béla, z uherskeho.)

Z Feštetich György grófom, kteri jeden bol stich najbohatšich magnatov krajini uherskej, sa stala nasledujuca udalost. Gróf ráz mosel istež záležitosti do Pešte ist; ponevác mal tam jedneho znamého prátela, menom Markuša, richtár kráľovskej tabuli, išol ho naštit. Ne našól ho doma, len pisarik sedel v kancelárie. Pisarik nemusel držat za veľkeho pána v jednoduchom ruchu oblečeneho človeka a preto ho odpravil, abi prišol za pol hodini ked pán veľkomožni pride domov.

Velice som ustati urodzeni pane, hovori Feštešich, nech mi dovola, tu na tejto lavičke dočkat pána veľkomožneho.

Pisarovi sa velmi zalubil tento jednoduchí človek a začal sním špáse robit.

Nech si len sadnu pán brát! Maju običaj fajčit?

Ked dostanem ano — hovori gróf.

No abi sa nezunovali, tu maju jednu fajku, nech si zapála.

Stím jednu fajku dal grófovi do ruki z krátkim pipasárom on ale do meršanki si nappchal, medzi tim rozmišlal, jako bi mohol grófa vifiguruvat.

Konečne si zapálil a takto sa začal viprávat.

Lubá oni poluvat?

Niekedi; tak jak sa patri na jedneho gazdu.

Ale to nevedá, jako sa poluje na túzov, Ne já, urodzeni pán!

Nech počuvaju, naučim ich. Veznu si na seba jednu volacu kožu a ked budu videt túza, nech sa pomáli približuju knemu, tak lahko

ho zastrela lebo túz bude mislet, že vol ide ku nemu a to budu oni.

Feštešich chcejuc pisarkovi vrátit tromf on započal rozprávat.

U nás su neni túzi, ale máme jedno jazerkó (Balaton rozumel) tam chodime poluvat na kačice. Veda urodzeni pán, jak sa maju kačice chitat?

Veru ne, ešte som neprobuval.

Nato zas já ich naučim.

Nech viberu jadrá z jednej dini a práznu dinu si postava na hlavu a sadnu si do hušćini; kačice si budu mislet, že to je jedna prázna dina kdežto v opravde jeich hlava bude toto: vtedi jak si budu na nich sedat, po jednej ich budu stahovat do vodi.

Lež sa takto viučovali jeden druhého, zatál prišol Markuš, kteri ked uvidel Feštešicha velmi sa potešil a takto ho privital.

Čomu možem dakuvát to šćastie, že pán osvíceni ma račili uctit, ze svoju naštitu atd.

Možeme si mislet, čo citil po tichto slovách pisarik; len že nespadol ze stolički. Markuš neskó aj povolal grófa na obed, kteri aj prijál povolánie, ale len tak, ked aj pán pisar, kteri ho tak dobre zabavoval tež tam bude. Pisarik malo kedi sa zučastil v takej ucte, ale dnes radšej bi bol zedol doma pečene krumple, jak sa z učastit na tomto obede.

Gróf velmi privetivi bol ku nemu, čo ešte vácj ho bantoválo.

Ledva si sadli ku stolu, započal gróf rozprávat, že jak sa dobre zabavoval z pánom pisarom. Sme sa jeden droheho viučovali,

hovori gróf dálej, on mna jako sa túzi strielaju, ja ale jeho, jako sa kačice chitaju.

Markuš bol zvedavi, že čo mohol porozprávat jeho pisar prosil grófa, abi mu to rozpovedal.

Dobre, jak sa kačice chitaju, to rozpoviem já, ale jako sa túzi strielaju, o tom mosi pán pisar rozprávat.

Pisarik sa odtahoval, konečne ale předsa mosel opakovat, medzi veľkim hahotom o strielani túzov.

\* \* \*

Gróf Rhédey Ádám erdélyski magnát do Debrecinu prišol na krajinski jarmek.

Každi hostinec na tolko bol naplneni, že nikde nemohol dostat kvartir.

Prinuteni bol privátnem dome hledat pribitek. Gróf ale nijako nemohol naist takí, jaki si žádal.

Konečne našli jeden, kteri bol prenosuci a na kterem bolo napisane, že je na predaj.

Vtomto hledali pribitek.

Domovni pán im prepustil dom svoj, ale len zatál, lež pridu jeho hosti, kterich občekával.

Co pitaju za tento dom, — hovori Rhédey gróf.

Desattisic zlatich.

A hnet mi ho prepusta?

Ano — hovori gazdá.

Gróf vítáhol budelár a viplatil cenu za dom. Od včulku nech su mojim hostom, — hovori gróf prekvapenemu gazdovi; abi sa presvečili o tom, jako ucti uher svojich hostov

## Rozdróba.

Brez rozdrobi chutné jédla varit je nemožnosť. Každé jedlo má svoju rozdrobu ktorá dá jédlu patriacu chut.

Rozdroba nám teda nesluži za pokrm, ale preto je tak potrebná jak on. Len si pomyslíme bárs jaké jedlo brez soli kuchínskej. Preto *sól* je prvá a naj potrebnejšia rozdroba.

Po soli nesmie chibat na kuchine uherskej *paprika*, ktoru možme tlčenu, zelenu, zakvasenu do jedel dávat, alebo samotnu užívat. *Paprika* pochádza z Ameriky kde pre krásne roste. Keď sme neni v stave sami si *papriku* dorobit, tlčenu nekupujme lež len struki, lebo tlčenu *papriku* sto násobne falšuju.

*Korenje* je rastlina z Afriky a z Azie. Ku nam sa len jako čierne alebo biele zrna dostava a od toho má aj méno, ale aj chut je im rozdiela.

*Hrobički* tiež z Aziatickich ostrovov pochádzaju a spolu ze *škoriceu* obzvláštno jédlám z cesta, dobru chut dodavaju.

Také su ešče rozdrobi, *vanília*, *džumbier*, *muškátlovi orech* a *muškátlovi kvet*. V týchto rozdrobách v každej sa nachadza isti ščjplavi sladkavi a vonavi olejček od ktereho chut dodavaju.

Všetki okrem soli z horucich krajín pochádzaju a keď jich kupujeme, vždi ecelé kupujme a potičme zemelme si jich sami, lebo všetki nesvedomit handlieri všetčim miasaju aj čo je zdravu škodné.

Jak chutne je v jédlách trochu rozdrobi tak je mnoho škodné pozívat na žaludek.

Naj lepšia rozdroba je práca usilovná a po nej nastávaici hlad. Tito dve aj to planšie jedlo chutnim učinit su v stave.

## Povečerki.

Už mnoho rázi bolo povedané na ztránách tistov týchto, že nie len telo ale aj duša potrebuje pokrmu ale aj misel požaduje obveselenie o friščenie.

Dušu nasitujeme z vieru, telo nasitujeme jédlami, misel ale dostáva ofrjščenie skrz choslivé zábavné rozmiuvanie, čítanie, počúvanie takich vecí a reči, které su poučno zábavné.

Rolník celi rok v ostrej práci v ťažkém namaháni za každodenni chlieb stravi čas svój, prínde zima, aj v tedi nemože zahálat. Či chistánie dreva na palivo, či popravuvanie alebo novo zhotovuvanie hospodárskich nástrojov, či velmi užitečni domáci priemysel či malé zamestnania okolo lichvi a domu jeho čas vzime cez krátke dni velmi zaplnia, ba mu je aj ten den krátke, zato ale potom večer je tak dlhi, že sotvá sa može dočkat človek času lež običajne ide spat.

Aj toho moc a dlhého spánia robotní človek z unuje. Moc a dlhé spanie aj neni zdravé a cez ten krátke ľudski život aj tak polovic ho prespime.

Čo ale máme robit tak po večerki? —

Po naj samé prv chránme sa šenku. Je to sice miesto kde sa ľudie schádzaju ale tam sa maju schádzat len taki ľudie, čo cestuju alebo kteri lepšieho miesta na schodzki neznavu.

Aj nápoje su pre ľudí len že pri takich schodzkách ten dá neliat, ten dá naliat, mi mi z jeho opovážime. on z nášho opovážit mosi, medzi rečami ešče sme ništ nepili už su 3—4 pohári vina fuč. Najtáž ale len trochu sa podgurášit, nápoj teče, krik sa množi, každi chce bit prvi z reču — — — načo ale vám toto opisuvat — skusili sme tieto veci všetci, kolko rázi sme na druhi treti den velmi radi boli keď zme len z bolenim hlavi, o zvelkim vidankom obešli, lebo druhi sa pobili, súd árešt platenie a tek ďalej nasleduje.

Toto každi den bi nikto ne vidržal a aj to neni pre obveselenie (mysle ništ pekneho prijemného).

Čo že teda robit? —

Zejdime sa dnes tam, zajtra tam, pozajtra inde. Zložme pár fillérov dohromadi, dajme si doniest poučno zábavné novinky, polno hospodárske knížki, spoločenske čítania. Či ten, či ten, každo večerne nech hodinku, dve, jeden číta, po ptečítaní týchto mierno porozprávajme sa o počutom čítaní, pojednávajme o tom a takim sposobom sa nám večer velmi užitečnim zamestnáním minul brez toho že bi sme boli veľké vidanki sebe zapričínili.

Hlavná vec je ale abi sme sa z politiku nezaobierali, politicke noviny ani do ruki nevzali. Politiku páni robit miena a sami sa jej nerozumá. To pre chudobnich ľudí neni ništ len zkáza. Jako všetko tak je to aj v politike „každe hrable ksebe hrablu“ — každi svoje chválí na rovás chudobi, za peniaze.

Čo tak po večerki ze zbieráme z počutého, to mosíme aj rodine manželke a detom zdelit abi aj tito niečo poučného slišali.

Vláda krajinska zamišla po obcách celé knížnice zaviesť pre potrebu ludu len že Bohu žial to pomáli ide, lebo to veľke obeti penážite stojí. Zaciátek je nž spraveni.

Toto je zábavka hodná pre každého spolu občana uherskeho tak „povečerki.“

## Chiri miestné a z okolia.

(Za královského sudcu) ku královskému okolnému sudu Galgóc, miesto Turcsányiho kteri ból nedávno za okolného sudcu do Vág Beszterce preložený je vimenuvání Szmracsányi Géza notár od sudnej stolici z Kassa. Srdečne Ho vitáme a prajeme mu bi sa tak jako všetci jeho predkovia dobre citil u nás.

(Mnoho kriku za ništ.) 14ho t. mesáca v podvečer veľki krik sa z trhól ze zámek Galgócki hori. Túzoltovski spolek velmi ehjtro sa zebrał a pádil na zámek. — A však marná unuvácia. Pre veliku zimu silno sa mosi kúrit nuž jedna dáškajú šalovaná scena začala tlet to bolo všetko. — K uspokojenju vipadnuté búrenie sa šťastlivo dokonalo, lud sa rozešiel, túzoltovci svoje rádi ukřili.

(Buduće číslo našich novin) skřezvá slavné svátke vánočné vinde miesto soboti na kteri den riadne vichadza — už ve štvrték ráno, abi každi novinky už na svátek v rukách mal.

(Učitel'ski zbor) rom. kath. školi Galgóc bežičého mesáca dna 24-ho odpolodna o 2-hej hodine vánočnu stromkovu slavnost zřiadí ve fárskom kostole ku kterej sa všetci prátelia ludu a školi vďačne povolávajú.

(Zima a zas len zima) často denne sa meni ale ostatné dni tak zadržala že u nás okola 8—10 grádov R. na hornich ale stranách aj 24—28 grádov zimi bolo. — Že jak je to strašná zima z 24—28 grádov Rr. možme si pochop spravít z toho že po horách našli pomrznutich vlkov a iné zveri. To ale neni čudo tiež, lebo skřz veľké zimi tá zver bola vihladuvaná, nuž a takému z úboženému zveru aj ze zimi keď je tuhšia aj málo treba. Trpi drevo uhlie a vaček.

(Hej! to vinko) Greguška József, Herceg Vítus a Sajtlava Mihály ludovéj stránki voliči boli v Galgócu 19oi októbřa 2 pri volbe, jako takito podla jeich priznania odbavujuc cistu volbu tak dostali pijatiki že jim v putnách vino nosili, čoho nasledek ból že sa špatne spijuc, domov iduce napadli kamenami voličov vládnéj stranki. — Za toto ritierstvo stáli bežičého mesáca 9-ho dna pred okolnim súdom Galgóc, jak obranca jeich prišól z Budapešte ablegát a fiškál Szüllo Géza. Koniec této zábavki je ten, že Greguška a Herceg každi dostal 7 dni areštu a 20 horún pokuti, Sajtlava ale 14 dni areštu a 40 korun pokuti. Ze vinko volebné šmakovalo to už vieme, jako ale bude šmakovat táto hostinka z tím sa vitazi menuvani zaiste nebudu chválit.

(Falešni peniaz) Rottenstein Lipot obivatel Vágmedence kdesik dostal falešni zlatnik. Jeho to velmi mrzelo ale si misel že on ho dostal, ón ho udá. Bežičého roku júli 31 prišól do Galgócu a u Wertheimer Ignáca ac veľkej trafike nakúpil cigáre a ze zlim zlatnikom chcel platit. U Wertheimera su oparternejši ľudie jak u Rottensteina, zbadali že zli zlatnik dal Rottenstein, pre udávánie falešnich penazi po oznámení, sud královski Galgóc mu 15 korun pokuti rezol. Na dobré zdravie.

**Na trenie a mastenie** naj rúčejší špiritus **solni piritus** je z kterim keď telo na mastime údi všetki ožiju. Naj zdravšému človekovi na dobré služi keď si s tuto miešaním ústá viplachne. Jásná a zubi čisti a zdravuje keď ližicu vodi a ližicu tohoto špiritusu ku viplachuvánu ust upotrebime. Neprijemni zapach z úst oddáli.

## Brázaiho Solni špiritus.

Čisti hlavu a oddaluje šupi z hlavi zamedzi plznutie vlasov zesiluje žili. **Brázaiho solni špiritus** odstráni ustatost po mnoho chodenu a ťažkéj práci keď si celé telo stimo špiritusom mastime.

Velká flaša 2 koruni — mala flaša 1 korunu stojí. V Apatéke Töröka v Galgócu.

## Vizvánie

Kto na počtovém listku nám oznámi, že má, — a chce prepustit **prvé** číslo našich novin, ten dostane **2** mesáce darmo naše noviny alebo **2**

koruni v hotovosti.

„GALGÓCZ és VIDÉKE“

szerkesztősége

\*\*\*\*\* Galgócz. \*\*\*\*\*